

David Fernández: "Vaig començar al Parlament citant Gramsci i vaig acabar citant el papa Francesc"

Dv, 2/12/2016 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete —CR) Comença a ser habitual veure i sentir **David Fernández** dialogant amb persones del món de l'Església. Si fa alguns mesos [ho feia](#) amb el caputxí **Joan Botam**, aquest dijous al vespre ho ha fet amb el jesuïta **Xavier Melloni** en el marc de la presentació de la nova etapa de la revista Dialogal. El que també comença a ser freqüent és que un acte aparentment amb postures i discursos oposats omple la sala de gent atreta per la construcció de ponts, atreta per l'escolta de la diversitat i atreta pel diàleg de la diferència constructiva.

Fernández, periodista, activista i parlamentari de la CUP durant quatre anys, i Melloni, religiós de la Companyia de Jesús, antropòleg i doctor en teologia. Podria semblar una conversa paradoxal, diametralment oposada, però en canvi ha posat de manifest que hi ha més punts d'entesa, com l'interès i la defensa per la condició humana, l'esperança, i l'obediència a la realitat.

Punts d'entesa dels dos móns

El diàleg, conduït per la sociòloga i directora de l'ISOR de la Universitat Autònoma de Barcelona, **M. del Mar Griera**, s'ha iniciat amb els punts d'entesa entre els dos móns, el de l'activisme polític i el de la religió. David Fernández advoca per l'experiència pròpia com un recorregut. "Jo he après del no-saber; coneixes **Boff**, **Ellacuría**, **Sobrino**, **Freire**... la teologia de l'alliberament, la transformació social com a punt àlgid".

Fernández ha reconegut que en la lluita contra l'exclusió social i les desigualtats de qui ha après ha estat "dels cristians de base", de la seva lluita pels drets humans, "de la tossuderia de l'ACAT, per exemple". Ha recordat que tendir ponts d'entesa impliquen una doble direcció, "aprendre els uns dels altres", i ha afirmat que en aquest segle XXI tan convuls, "regit per la por i l'esperança", ja no ens preguntem si un altre món és possible, "sinó com és possible aquest".

Per a Melloni la coincidència radica en una cosa fonamental: l'obediència a la realitat. "Obediència en el sentit etimològic de la paraula, estar a l'escolta de la realitat". L'experiència religiosa, ha recordat, "és recerca contemplativa, inspirativa", i ha apostat per l'espiritualitat com a recurs necessari en els problemes. "Estar a la base i resoldre urgències necessita alhora de distància, d'omplir-se de llum, inspirar i conspirar una connexió profunda a l'obediència de la realitat".

Les Institucions, limitadores dels ideals propis?

Però com equilibrar llibertat personals i ideals en el marc d'una Institució, sigui religiosa o política? Fernández ha explicat que el seu amic i caputxí fra Josep Manel Vallejo en un intercanvi de correus li va dir: "la teva esperança és teològica!". "S'ha de tenir molta esperança per creure en la condició humana tal com està Europa avui", ha recordat el periodista, "tenia raó". Si parlem del catolicisme, de qui més ha après Fernández "és de Chesterton".

Malgrat la pervivència de la deshumanització, Fernández aposta per la constància, pels principis sòlids, permeables, "per tant oberts", alhora de defensar els ideals. "En una societat com la nostra és important sortir a conèixer, el poder és perillós, el món és complex. Ens fa falta l'endins i l'enfora, i retroalimentar-se".

Melloni és del parer que es necessiten receptacles. "Tota l'aspiració continua de l'ideal de transformació utòpic que tots tenim, que és intangible, necessita punts de referència tangibles on ser continguts i des d'on poder caminar i oferir". Els mamífers, ha exposat, tenim estructura òssia, part dura a l'interior, en canvi els músculs i la pell tova a l'exterior, ens fa més capaços d'adaptar-nos a tots els ambients. "Les institucions són algunes més crustàcies i d'altres més mamífers", ha reconegut el jesuïta. La Institució està al servei d'un ideal i dels membres, tot i els mecanismes de poder. "Hi ha molta gent anònima que passa desapercebuda i que sosté això".

Alhora, cal tenir present, recorda Melloni, que "veiem la realitat tal com som i no tal com és", per això hi ha signes dels temps tan apocalíptics com esperançadors, "depèn de com un visqui". Fernández afirma que ell és antropològicament molt pessimista, i "en matèria econòmica encara més". Però en canvi, ha reconegut, "vaig començar al Parlament citant **Gramsci** i **Ovidi Montllor** i vaig acabar citant el **papa Francesc**". L'activista afirma que moltes reflexions sobre pobresa, desigualtats i ecologia les facilitava el pontífex.

L'esperança que sorgeix de l'horror

Davant les dades de la FAO, o els morts a la Mediterrània, Fernández explica que el més revolucionari ara "és ser conservador", recordant que ser conservador "no vol dir ser de dretes". En aquest moment Fernández veu necessari "garantir i procurar les possibilitats de produir i reproduir la vida, amenaçada socialment i ecològicament".

L'ex parlamentari ha afirmat que "el programa bàsic de l'anticapitalisme hauria de ser simplement no mataràs, no mentiràs i no robaràs". Ha denunciat el "cinisme criminal de la Unió Europea", enfront el drama dels refugiats, "les derives de postveritat i el fonamentalisme del mercat que ho arrasa i individualitza tot". És des d'aquest horror que sorgeix la seva esperança.

Però davant d'aquest nihilisme imperant, quin paper juga o hauria de jugar la comunitat? Melloni recorda que "patim una triple orfandat". "Som orfes de nosaltres mateixos, estem exiliats d'una pertinença davant d'aquesta globalitat, i no tenim punt de referència clar i distint". Totes tres orfandats generen fàcilment la necessitat d'una comunitat llar per no sentir-se orfe, però Melloni avisa que si aquesta comunitat-llar és substitució de les tres orfandats anteriors "es converteix en comunitat perillosa, perquè s'absolutitza en ella mateixa".

La comunitat no pot ser substituït de la capacitat de sostenir-se un mateix; "quan la

comunitat és substituït de l'autososteniment resulta un lloc perillós, és fàcil manipular interna i externament". Però és necessària perquè és el punt mig entre la nostra individualitat i l'aldea global.

La nova etapa de Dialogal

I en aquest panorama, quin paper ha de jugar la revista Dialogal? Melloni afirma que "quan més cap endins, més cap enfora". La interioritat s'oposa a la superficialitat, ha explicat, "i totes les religions tenen una dimensió activa i una contemplativa. De què ens nodrim? Dialogal és un bon lloc per nodrir-se".

Per a Fernández, Dialogal pot ser una eina per pensar, aprendre i dialogar. "Dos filòsofs de casa nostra, **Josep M. Esquirol**, i **Marina Garcés**, de pensament oposat, diuen el mateix. "Com humanitzar el món? Garcés diu que les coses sempre passen a les tangents, en els marges, i es tracta no de tancar-se en els marges sinó d'eixamplar-los". I Esquirol a resistència íntima també ho diu: "tot sempre es reconstrueix des de les cendres, les runes, els dubtes. Crec que hi ha cendres en aquest món, molts dubtes, Dialogal ressona a un poeta, **León Felipe**, que deia 'no és l'important arribar el primer i abans, sinó que arribem tots'".

I és des d'aquesta voluntat de sumar esforços que ha renascut la revista Dialogal. **Francesc Torradeflot**, director d'[Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós](#) (AUDIR), ha volgut retre homenatge als inicis de la publicació. Una revista que va néixer fa catorze anys sota el paraigua del Centre Unesco de Catalunya i que porta per nom un neologisme, en homenatge a **Raimon Panikkar** i la seva obra. La revista va ser possible també gràcies també a la sinergia de [El Ciervo](#), i de l'associació Unesco, i dels seus directors a l'època.

Atenta a les realitats que muten

"Dialogal va de diversitat, novetat i del fruit de la suma de molts esforços", ha expressat **Clara Fons**, directora de la publicació. "A Dialogal ens agradaria deixar de banda les etiquetes, anar més enllà dels discursos oficials, i sobretot trencar prejudicis". És un repte per a Dialogal desetiquetar i trobar-se des de l'essència de cadascú. "Volem posar en valor la diversitat de creences, no només en l'àmbit religiós sinó també des de la dimensió espiritual de la persona. Per això també parlem de diàleg i recerca de sentit".

Volent ser espai de transformació, i de canvi. "Com viuen les llagostes de mar?", ha preguntat Fons, tenen a la part interior una part suau, que creix i es desenvolupa. La closca és dura i no creix. "Quan la llagosta es fa gran la closca l'oprimeix, li queda petita, i enlloc de viure amb aquest malestar la llagosta el que fa és treure's la closca i fer-se una de nova, adaptada a les seves necessitats del moment". Ho fa constantment. "Dialogal està compromesa amb aquests canvis de closca, està atenta a les transformacions més senzilles i complexes, a les realitats que muten".

Dialogal és resultat de la suma de molts esforços. La nova etapa ha estat possible gràcies a la implicació de l'Editorial Mediterrània, la [Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat](#) i el Centre Unesco. L'acte que s'ha clos amb una actuació musical del fundador i director de l'[orquestra àrab de Barcelona](#), **Mohamed Soulimane**, ha comptat amb la participació del director general d'Afers Religiosos, **Enric Vendrell**, que ha reconegut que l'administració "hi ha estat, mirarà de seguir-hi sent, però sabent que no ens correspon sostenir una

revista".

Ha finalitzat la seva intervenció demanant pujar al projecte de Dialogal:
"A l'editorial del primer número la Clara Fons fa un símil entre la revista i una
barca, ajudem-la a navegar, pugem-hi si us plau!".